

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Ιδιοκτησία στον γάμο και στο σύμφωνο συμβίωσης>Περιοριστικές σχέσεις των συζύγων Περιοριστικές σχέσεις των συζύγων

Μάλτα

1 Υπάρχει στο εν λόγω κράτος μέλος προβλεπόμενο από τον νόμο σύστημα περιοριστικών σχέσεων των συζύγων; Τι προβλέπει;

Το κράτος της Μάλτας παρέχει στα πρόσωπα που επιθυμούν να συνάψουν γάμο σύμφωνα με το δίκαιο της Μάλτας την ελευθερία να επιλέξουν το καθεστώς το οποίο θα ρυθμίζει τις μεταξύ τους περιουσιακές σχέσεις. Ωστόσο, το κύριο καθεστώς ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στη Μάλτα είναι αυτό της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων. Το καθεστώς αυτό εφαρμόζεται εκ του νόμου σε κάθε γάμο, εκτός αν τα μέρη που έχουν ήδη συνάψει ή πρόκειται να συνάψουν γάμο αποφασίσουν, μέσω συμβολαιογραφικής πράξης, την υπαγωγή των μεταξύ τους περιουσιακών σχέσεων σε κάποιο άλλο καθεστώς το οποίο δεν αντίκειται στο πνεύμα του δικαίου της Μάλτας. Οι άλλες μορφές ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που προβλέπονται στη Μάλτα, πέραν του καθεστώτος κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων, είναι το καθεστώς της περιουσιακής αυτοτέλειας και το καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης.

Η κοινοκτημοσύνη επί των αποκτημάτων είναι το καθεστώς ρύθμισης περιουσιακών σχέσεων των συζύγων που εφαρμόζεται εκ του νόμου, σύμφωνα με το οποίο όλα τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από τους συζύγους μετά τον γάμο εντάσσονται στο καθεστώς κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων και, ως εκ τούτου, ανήκουν και στους δύο συζύγους κατά ίσα μέρη. Το δίκαιο της Μάλτας προβλέπει ποια περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στο εν λόγω σύστημα, από το οποίο εξαιρούνται όσα αποκτήθηκαν διά δωρεάς και μέσω κληρονομιάς, καθώς και η ατομική περιουσία έκαστου συζύγου.

Η περιουσιακή αυτοτέλεια είναι ένα καθεστώς το οποίο τα μέρη μπορούν να επιλέξουν αντί της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων και το οποίο προβλέπει ότι κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να ασκεί απόλυτο έλεγχο και να διαχειρίζεται την περιουσία που απέκτησε πριν και κατά τη διάρκεια του γάμου, χωρίς να απαιτείται η συγκατάθεση του έτερου μέρους.

Η κοινοκτημοσύνη επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης είναι ακόμη ένα καθεστώς το οποίο τα μέρη μπορούν να επιλέξουν αντί της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων και σύμφωνα με το οποίο έκαστος σύζυγος έχει το δικαίωμα να αποκτά περιουσία και να διατηρεί και να διαχειρίζεται την περιουσία που απέκτησε για ίδιο λογαριασμό ως εάν ήταν αποκλειστικός κύριός της. Ωστόσο, το καθεστώς αυτό δεν αποκλείει την απόκτηση κοινής περιουσίας από τους συζύγους, την οποία θα διαχειρίζονται από κοινού.

2 Πώς μπορούν οι σύζυγοι να ρυθμίσουν τις περιουσιακές σχέσεις τους; Ποιες είναι οι τυπικές προϋποθέσεις στην περίπτωση αυτή;

Όσον αφορά το καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων, ο γενικός κανόνας είναι ότι αμφότεροι οι σύζυγοι υποχρεούνται να ρυθμίζουν και να διαχειρίζονται τη συζυγική τους περιουσία από κοινού. Εντούτοις, ειδικά για το συγκεκριμένο αυτό καθεστώς, το δίκαιο της Μάλτας διακρίνει μεταξύ συνήθους διαχείρισης, η οποία συνίσταται σε πράξεις οι οποίες μπορούν να διενεργηθούν από κάθε σύζυγο χωριστά, και έκτακτης διαχείρισης, η οποία αφορά πράξεις οι οποίες πρέπει να διενεργούνται από αμφότερους τους συζύγους από κοινού. Το δίκαιο της Μάλτας καθορίζει μόνον τις πράξεις έκτακτης διαχείρισης, ενώ όσες πράξεις δεν προβλέπονται ρητώς στον νόμο θεωρείται ότι αποτελούν πράξεις συνήθους διαχείρισης. Συνεπώς, η λειτουργία του καθεστώτος της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων τελεί υπό τον όρο ότι, σε κάθε περίπτωση, τηρείται η τυπική προϋπόθεση της συναίνεσης αμφότερων των συζύγων. Σε περίπτωση μεταβίβασης ή σύστασης εμπράγματος ή ενοχικού δικαιώματος επί ακίνητου ή κινητού περιουσιακού στοιχείου χωρίς τη συναίνεση των μερών, η πράξη δύναται να ακυρωθεί κατόπιν αίτησης του μη συναίνεσαντος συζύγου.

Όσον αφορά το καθεστώς της περιουσιακής αυτοτέλειας, ο γενικός κανόνας είναι ότι έκαστος εκ των συζύγων έχει το δικαίωμα να ρυθμίζει και να διαχειρίζεται την περιουσία του, χωρίς να απαιτείται η συναίνεση του έτερου συζύγου.

Όσον αφορά το καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης, ο γενικός κανόνας είναι ότι, όταν ένας εκ των συζύγων αποφασίζει να αποκτήσει ένα περιουσιακό στοιχείο ενεργώντας ατομικά, δεν χρειάζεται να εξασφαλίσει την προηγούμενη συναίνεση του έτερου συζύγου, και ο αποκτών σύζυγος έχει το δικαίωμα να ρυθμίζει και να διαχειρίζεται ατομικά το περιουσιακό στοιχείο που απέκτησε με αυτόν τον τρόπο. Από την άλλη πλευρά, σε περίπτωση που οι σύζυγοι αποφασίσουν να αποκτήσουν ένα περιουσιακό στοιχείο από κοινού, θα πρέπει να συναινέσουν αμφότεροι σε αυτή την πράξη και, συνεπώς, αμφότεροι θα έχουν δικαίωμα να ρυθμίζουν και να διαχειρίζονται από κοινού το εν λόγω αποκτηθέν περιουσιακό στοιχείο.

3 Υπάρχουν περιορισμοί στην ελευθερία καθορισμού των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων;

Σε περίπτωση που επιλεγεί το καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων, οι σύζυγοι υποχρεούνται να προβαίνουν σε κάθε ενέργεια από κοινού. Συνεπώς, δεν είναι ελεύθεροι να επιλέγουν τον τρόπο ρύθμισης και διαχείρισης, με εξαίρεση τις πράξεις συνήθους διαχείρισης, οι οποίες δεν απαιτούν την κοινή συναίνεση των συζύγων.

Από την άλλη πλευρά, εάν επιλεγεί το καθεστώς της περιουσιακής αυτοτέλειας, έκαστος σύζυγος είναι ελεύθερος να ενεργεί σε σχέση με την ατομική περιουσία του όπως ο ίδιος κρίνει σκόπιμο, χωρίς καμία παρέμβαση από τον έτερο σύζυγο.

Όσον αφορά το καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης, σε περίπτωση που ένας εκ των συζύγων αποκτήσει περιουσιακό στοιχείο χωρίς τη συναίνεση του έτερου συζύγου, είναι ελεύθερος να το διαχειρίζεται χωρίς περιορισμούς. Ωστόσο, αν η αγορά πραγματοποιηθεί για λογαριασμό αμφότερων των συζύγων, οι σύζυγοι δεν επιτρέπεται να δρουν ατομικά κατά βούληση, αλλά υποχρεούνται να ενεργούν από κοινού.

4 Ποιες είναι οι έννομες συνέπειες του διαζυγίου, του δικαστικού χωρισμού ή της ακύρωσης του γάμου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων;

Στις περιπτώσεις όπου εφαρμόζεται το καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί των αποκτημάτων, ο νόμος ορίζει ρητώς ότι αυτό ισχύει από την ημερομηνία σύναψης του γάμου και παύει με τη λύση του γάμου, δηλαδή με την έκδοση διαζυγίου. Επιπλέον, ο νόμος προβλέπει ότι σε περίπτωση διάστασης είναι δυνατόν να ζητηθεί η δικαστική διανομή της περιουσίας.

Σε περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται το καθεστώς της κοινοκτημοσύνης επί του υπολοίπου στο πλαίσιο χωριστής διαχείρισης, ο νόμος προβλέπει ότι αυτό παύει, μεταξύ άλλων, με τη λύση του γάμου ή σε περίπτωση διάστασης.

Ωστόσο, εάν ο γάμος διέπεται από το καθεστώς της περιουσιακής αυτοτέλειας, σε περίπτωση λύσης του γάμου, είτε με δικαστικό χωρισμό είτε κατόπιν ακύρωσης, έκαστος σύζυγος εξακολουθεί να ρυθμίζει και να διαχειρίζεται τα περιουσιακά στοιχεία που είχε αποκτήσει στο όνομά του.

Ως εκ τούτου, η συνέπεια του διαζυγίου, του χωρισμού και της ακύρωσης του γάμου, όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, είναι ότι τα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν κατανέμονται στους συζύγους μέσω φιλικού διακανονισμού ή με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου.

5 Ποιες είναι οι συνέπειες του θανάτου ενός εκ των συζύγων στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων;

Με τον θάνατο ενός εκ των συζύγων, παύει η ισχύς του καθεστώτος που ρύθμιζε τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και εφαρμόζονται οι διατάξεις της μαλτεζικής νομοθεσίας σχετικά με την κληρονομική διαδοχή, ώστε η περιουσία του αποβιώσαντος συζύγου να διανεμηθεί μεταξύ των κληρονόμων του. Ο βασικός παράγοντας που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι αν ο θανών σύζυγος είχε συντάξει διαθήκη ή αν απεβίωσε αδιάθετος.

6 Ποια αρχή είναι αρμόδια να αποφαινεται στις υποθέσεις που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων;

Η αρμόδια αρχή για τη λήψη αποφάσεων επί ζητημάτων που άπτονται των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων είναι το δικαστήριο αστικών υποθέσεων (τμήμα οικογενειακών διαφορών).

7 Ποιες είναι οι συνέπειες των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων στις νομικές σχέσεις μεταξύ συζύγου και τρίτων;

Αφ' ης στιγμής τεθεί σε ισχύ το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, δημιουργείται έννομη σχέση μεταξύ των συζύγων και των τρίτων, ανάλογα με την περίπτωση. Οι τρίτοι έχουν δικαίωμα να ασκούν τα νόμιμα δικαιώματά τους έναντι αμφοτέρων των συζύγων από κοινού ή χωριστά, ανάλογα με την περίπτωση, δηλαδή ανάλογα με το ποιος από τους δύο συζύγους συνήψε την επίμαχη σύμβαση ή ποιος εκ των δύο είναι ο οφειλέτης.

8 Σύνοψη περιγραφής της διαδικασίας εκκαθάρισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, συμπεριλαμβανομένων του καταμερισμού, της διανομής και της ρευστοποίησης της περιουσίας, στο εν λόγω κράτος μέλος.

Η διαδικασία διανομής της περιουσίας κατά κανόνα λαμβάνει χώρα στο στάδιο κατά το οποίο οι σύζυγοι έχουν κινήσει διαδικασίες χωρισμού ή έκδοσης διαζυγίου. Στο πλαίσιο των διαδικασιών αυτού του είδους, οι σύζυγοι πρέπει, προτού προσφύγουν στο αρμόδιο δικαστήριο, να ξεκινήσουν διαδικασία διαμεσολάβησης.

Εάν η διαμεσολάβηση αποβεί επιτυχής, οι σύζυγοι μπορούν να χωρίσουν συναινετικά σε αυτή την περίπτωση, οι σύζυγοι συμφωνούν σχετικά με τα αμοιβαία δικαιώματά τους, τα δικαιώματά τους όσον αφορά τα κοινά τους τέκνα, καθώς και σχετικά με τη διανομή της συζυγικής περιουσίας, με συμβολαιογραφική πράξη η οποία υποβάλλεται στο αρμόδιο δικαστήριο για έλεγχο ώστε να διασφαλιστεί η διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των δικαιωμάτων των συζύγων. Αφού εγκριθεί από το αρμόδιο δικαστήριο, η σύμβαση αυτή επικυρώνεται από συμβολαιογράφο και καταχωρίζεται ώστε να παράγει έννομα αποτελέσματα, μεταξύ άλλων και έναντι τρίτων.

Εάν δεν τελεσφορήσει η διαδικασία διαμεσολάβησης και δεν επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός μεταξύ των συζύγων, οι σύζυγοι πρέπει να κινήσουν διαδικασία ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, αιτούμενοι τη λύση του καθεστώτος ρύθμισης των περιουσιακών τους σχέσεων, ώστε να διανεμηθεί μεταξύ τους η συζυγική περιουσία. Η απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, αφού αποκτήσει ισχύ δεδικασμένου, καταχωρίζεται ώστε να παράγει έννομα αποτελέσματα, μεταξύ άλλων και έναντι τρίτων.

9 Ποια είναι η διαδικασία και τα έγγραφα ή οι πληροφορίες που απαιτούνται κατά κανόνα για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας;

Για την καταχώριση ακίνητης περιουσίας στη Μάλτα, ο συμβολαιογράφος που συνέταξε το αρχικό συμβόλαιο για το οικείο ακίνητο πρέπει να προσκομίσει αίτηση εγγραφής στο Δημόσιο Μητρώο προκειμένου το συμβόλαιο να μεταγραφεί. Με την υποβολή της αίτησης, η ακίνητη περιουσία καταχωρίζεται και η σύμβαση καθίσταται δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη καθώς και έναντι τρίτων.

Τελευταία επικαιροποίηση: 09/11/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.